

Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS)

Aanleiding

Op vrijdag 27 maart 2020 is de beleidsregel Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS) (met terugwerkende kracht) in werking getreden. De regeling voorziet in een duidelijke behoefte, blijkens het aantal ontvangen aanvragen bij RvO. De ontwikkelingen in de economie gaan zo snel dat geconstateerd wordt dat meer sectoren onder de doelstelling van de regeling blijken te vallen. Het blijkt dat veel ondernemers ook door de noodzaak tot de verplichte "social distancing" indirect hard getroffen zijn door de overheidsmaatregelen omdat zij niet meer in staat zijn hun economische activiteit uit te voeren en/of hun klanten vanwege de kabinetsaanwijzing wegblijven. De huidige beleidsregel voorziet in de mogelijkheid om meer sectoren voor de eenmalige tegemoetkoming in aanmerking te laten komen, indien blijkt dat binnen de huidige kaders meer ondernemers getroffen worden. Zo is op zaterdag 28 maart 2020 toegezegd dat non-food retail ook aanspraak kan maken op TOGS.

Doel van de TOGS (Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren)

Het doel van TOGS is dat ondernemers die een dominant direct effect zien op hun bedrijfsvoering door het wegblijven van de consument als gevolg van de kabinetsmaatregelen, te ondersteunen in hun vaste kosten. Initieel zijn als criteria geformuleerd: ondernemingen die door de kabinetsmaatregelen gedwongen moeten sluiten, of dicht moeten door het verbod op het organiseren van evenementen of direct getroffen worden zijn door het negatieve reisadvies. In de beleidsregel die met terugwerkende kracht op 27 maart 2020 in werking trad, is een overzicht gegeven van sectoren die in aanmerking voor de TOGS komen.

Inmiddels zijn door recente ontwikkelingen meer sectoren onder deze doelstelling gekomen. Dat vraagt om aanpassing. De aanwijzingen van het kabinet om thuis te blijven en de inachtneming van de 1,5 meter-afstandseis, betekent de facto ook dat een groot aantal ondernemingen zich genoodzaakt ziet tijdelijk te sluiten, dan wel hun vaste lasten niet meer kunnen dragen als gevolg van een sterke terugloop in inkomsten.

De regeling is bedoeld als tegemoetkoming van omvangrijke vaste lasten, anders dan personeelslasten. Daarom richt de regeling zich op ondernemers die daadwerkelijk beschikken over een fysieke vestiging of fysieke productiemiddelen, die los staan van de eigen woning, die essentieel zijn voor de uitoefening van de bedrijfsactiviteiten, en zorgen voor omvangrijke, periodiek terugkerende vaste lasten. In sommige sectoren, bijvoorbeeld in de sfeer van persoonlijke dienstverlening, bestaat kleinschalige bedrijvigheid vanuit de eigen woning naast meer grootschalige dienstverlening vanuit een fysieke vestiging met omvangrijke vaste lasten. Daarom worden voor dergelijke niet-homogene sectoren, afhankelijk van de sectorstructuur, aanvullende eisen gesteld en aanvullende verklaringen gevraagd. Zo komen kappers of verhuurders van theaterbenodigdheden met een vestiging buiten de eigen woning automatisch in aanmerking voor de tegemoetkoming, terwijl hun op het huisadres geregistreerde collega's pas onder de regeling vallen als hun bedrijfsactiviteiten een zekere minimale omvang hebben. Voor rijschoolhouders daarentegen is zo'n minimale omvang geen noodzakelijk criterium; zij staan veelal op hun huisadres geregistreerd maar dragen omvangrijke lasten voor hun lesvoertuig. Op deze manier, met op de sector toegesneden criteria, en waar nodig een eigen verklaring van de ondernemer, wordt het oogmerk van de regeling bereikt met behoud van geautomatiseerde verwerking.

Tegelijkertijd zullen allerlei gevallen blijven opduiken die zich aan deze logica onttrekken. Daardoor zullen aanvragen gehonoreerd worden terwijl de geest van de regeling daar tegen pleit. Omgekeerd zullen er aanvragen worden afgewezen, terwijl het gevoel naar toekenning uitgaat. Deze rafelranden zijn helaas onvermijdelijk. De enige manier om zo veel mogelijk rechthebbenden in deze crisis snel van een tegemoetkoming te voorzien, is deze geautomatiseerd, langs eenvoudige beslisregels toe te kennen. Daar hoort een zekere acceptatie van minder gelukkige uitkomsten bij. Individuele beoordeling is in de gegeven tijdspanne, en gezien de verwachte aantallen, geen haalbare kaart.

Gevraagd besluit Ministerraad over de uitbreiding van sectoren

Met het oog op bovenstaande wordt voorgesteld de beleidsregel uit te breiden met een aantal sectoren, waarvan aannemelijk is dat deze ook door de kabinetsmaatregelen getroffen worden. Een keuze moet gemaakt te worden voor de uitbreiding van de initiële lijst van 27 maart 2020, inclusief de aanvulling van 28 maart. Hiervoor zijn drie opties – module 1, 2 en 3 – uitgewerkt.

Op basis van bovenstaande argumentatie en strakke interpretatie van de genoemde criteria, komen op basis van voortschrijdend inzicht de sectoren in aanmerking zoals weergegeven in module 1.

Daarnaast zijn er sectoren die vrijwel uitsluitend leveren aan getroffen sectoren en daardoor indirect getroffen worden door de kabinetsmaatregelen, maar logischerwijs in zware mate vervolgschade ondervinden. Dit is module 2.

Tot slot laten in een aantal gevallen de bestaande criteria ruimte voor bredere interpretatie. Toevoeging van deze sectoren is weergegeven in module 2. Dit wordt als uitlegbaar beschouwd omdat ook in deze sectoren een sterke terugloop in klandizie te zien is die direct herleidbaar is tot de kabinetsaanwijzingen en die ondernemers in acute financiële problemen brengt.

De modules worden hieronder toegelicht.

De ministerraad wordt gevraagd om een besluit te nemen over toevoeging van een of meerdere modules voor toevoeging van sectoren die in aanmerking kunnen komen.

Varianten voor uitbreiding

Module 1 – op basis van aanvullende besluiten/uitspraken kabinet

Module 1 bevat sectoren die de al bestaande lijst zullen aanvullen. Deze module is samengesteld op basis van het wegblijven van consumenten als direct gevolg van overheidsmaatregelen. Hierbij gaat het om overheidsmaatregelen en oproepen van het Kabinet die bepaalde bedrijfsactiviteiten ontraden en/of verbieden waardoor deze ondernemers omzet verlies hebben door het wegblijven van consumenten. Denk hierbij aan de oproep tot het stoppen van recreatieve activiteiten, de oproep tot terughoudendheid in taxigebbruik, en sluiting markten op last van regionale overheden. Ook bevat deze module omissies ten behoeve van sectoren die onder de huidige beleidsregel zouden moeten vallen. Het budgettaire beslag van module 1 is ca. €214 mln. Module 1 bevat o.a. de volgende sectoren:

N.a.v de oproep tot stoppen van recreatieve activiteiten

- Dier- en plantentuinen, kinderboerderijen
- Binnenspeeltuinen
- Kampeerterreinen, verhuur van vakantiehuisjes, jeugdherbergen en groepsaccommodaties
- Monumentenzorg
- Binnenvaart passagiers (rondvaart, pleziervaart)
- Overige recreatie (hieronder vallen o.a. de recreatieboeren)¹

N.a.v het besluit om sommige markten te sluiten

- Markthandel food

N.a.v. de oproep om zoveel mogelijk thuis te blijven en terughoudend te zijn met taxigebbruik

- Detailhandel food (met uitzondering van supermarkten)
- Vervoer per taxi

N.a.v sluiting sportscholen en seksclubs

¹ Bij veel van de recreatieboeren staan de recreatie activiteiten als nevenactiviteit aangegeven. Om de recreatieboer in aanmerking te laten komen voor de TOGS zou de beleidsregel moeten worden aangepast. Er moet dan opgenomen worden dat de ondernemer ook op basis van zijn nevenactiviteit een aanvraag kan indienen.

- Zeil- en surfscholen
- Overige dienstverlening (tatoeagediensten, seksclubs etc.)
- Overig sportonderwijs
- Kantines en contractcatering

N.a.v. sectoren die overeenkomen met non-food retail, maar een andere SBI-code hebben

- Reparatie van consumentenartikelen, zoals schoenmakers
- Wasserijen en linnenverhuur

Module 2 – op basis van vervolgschade

Module 2 bevat sectoren die vervolgschade lijden door overheidsmaatregelen en oproepen van het kabinet. Hiermee wordt bedoeld dat ook bedrijven verderop in de keten schade ondervinden. Dit betreft voornamelijk toeleveranciers van activiteiten en sectoren die moeten sluiten of een aanzienlijk omzetverlies lijden door kabinetsmaatregelen. In module 2 hebben we de bedrijven en sectoren meegenomen die zich 1 stap verder in de keten bevinden. Het budgettaire beslag van module 2 bedraagt 352 mln. Module 2 omvat o.a. de volgende aanvullende sectoren:

- Levering van tribunes, geluidsapparatuur, kostuums enz. voor evenementen en congressen n.a.v. het verbod op evenementen
- Groothandel van de horeca n.a.v. de sluiting horeca gelegenheden en toeleveranciers detailhandel
- Beveiliging van horeca en evenementen n.a.v. de sluiting horeca en evenementen
- Touringcar bedrijven n.a.v. oproep stop met recreatieve activiteiten
- Bedrijfsopleiding en training n.a.v. oproep tot thuiswerken en het verbod op bijeenkomsten
- Televisie- en filmproducenten en fotografen omdat zij mogelijk gehinderd worden in de volledige uitoefening van hun bedrijfsactiviteiten door het verbod op evenementen.
- Uitzendbureaus omdat zij o.a. leveren aan gesloten sectoren

In module 2 worden niet de bedrijven meegenomen die zich verder in de keten bevinden zoals toeleveranciers.

Module 3 – op basis van strengere naleving 1,5 meter-afstandseis

Module 3 bevat sectoren die niet direct genoemd zijn door de overheid, maar wel hun omzet zien dalen door de maatregelen en oproepen van het Kabinet. Dit komt doordat mensen terughoudend zijn in het naar de fysiotherapeut gaan, of doordat ondernemers uit onzekerheid zelf hun activiteiten terugschroeven. Het budgettaire beslag van module 3 bedraagt €195 mln. Module 3 omvat o.a. de volgende aanvullende sectoren:

- Fysiotherapeuten
- Tandartspraktijken en tandheelpraktijken
- Chiropractors, mondhygiënist, logopedisten, opticiens
- Praktijken van psychologen

In module 3 gaat het uitsluitend om ongecontracteerde zorg. Hun aanvraag zal getoetst worden bij zorgverzekeraars, ter voorkoming van dubbelingen.

NB. Sectoren die buiten alle modules vallen zijn:

- Landbouw, bosbouw en visserij omdat zij zich verder in de keten bevinden
- De bouwsector en bouwmarkten, zij kunnen immers hun werk voortzetten.
- De industrie (vervaardiging meubels, sieraden, sportartikelen) omdat zij zich verder in de keten bevinden.
- Van de detailhandel zijn supermarkten en apotheken uitgesloten omdat zij op dit moment hun bedrijf kunnen uitoefenen.